Серце не працює на відстані

Кілометри можна подолати.
Недомовлене залишається.

Laura Bellini

Серце не працює на відстані

Кілометри можна подолати.
Недомовлене залишається.

Laura Bellini

ROMANS

ISBN: 9788384905869

ALL-IN Rafał Płonkowski

ЗМІСТ

INTRO 4
Розділ 1 - Людина по той бік голосу 10
Розділ 2 - Перш ніж домовитися про правила 21
Розділ 3 - Між двома містами 36
Розділ 4 - Речі, яких не записують у календар 47
Розділ 5 - Межі, які варто знати 61
Розділ 6 - Не все можна залишити невисловленим 70
Розділ 7 - День за днем, дедалі ближче 81
Розділ 8 - У його світі 90
Розділ 9 - Ризик спільного голосу 101
Розділ 10 - Поза межами розсудливості 112
Розділ 11 - Ранок без сценарію 123
Розділ 12 - Місце, від якого я не хочу відмовлятися 131
Розділ 13 - Ціна спільних планів 141
Розділ 14 - Те, про що ми ще не сказали 151
Розділ 15 - Усе, що неможливо перенести 164
Розділ 16 - Коли відстані вже недостатньо 177
Розділ 17 - Життя, яке потрібно обирати самостійно 190
Розділ 18 - Перший крок без обіцянок 200
Розділ 19 - Кілометри, які ми долаємо разом 213
Розділ 20 - Власні місця, спільне життя 226

INTRO

Гданськ, понеділок, 7:18.

Дощ бив у високі вікна невеликого офісу, який уже три тижні я називала своїм місцем на землі. Він ще не був облаштований так, як мені хотілося. На одній стіні висіли зразки паперу, на іншій — три варіанти проєкту візуальної ідентичності, а під письмовим столом стояли коробки з речами, які я досі не встигла розпакувати. Кавоварка працювала лише тоді, коли виявляли до неї достатньо терпіння. І все ж мені подобалося сюди приходити. Кожен предмет нагадував, що цього разу я облаштовувала простір не для когось іншого. Я будувала щось власне.

Мені було двадцять дев’ять років, за плечима — кілька років досвіду в розробці візуальної ідентичності, а бажання доводити комусь, що я здатна працювати без нагляду, ставало дедалі меншим. Переїзд до Гданська не був утечею чи романтичним примхливим рішенням. Це був професійний вибір. Я хотіла розвивати власну студію, самостійно обирати клієнтів і проєкти, які мене справді цікавили, а головне — перестати ставитися до власних амбіцій так, ніби могла дозволити собі їх лише після того, як виконаю чужі очікування.

Мій план на найближчі місяці був простим. Завершити два замовлення, стабілізувати доходи, знайти кілька нових контактів і не братися за роботу, яка вимагала б від мене постійних подорожей. У мене вже було достатньо роботи, щоб не шукати додаткових занять. Принаймні саме це я повторювала собі, коли о сьомій ранку

відкривала поштову скриньку й знаходила черговий лист із позначкою «ТЕРМІНОВО» в темі.

Того ранку на мене чекала пропозиція, яку спочатку я збиралася відхилити.

Проєкт стосувався нової серії подкастів. Йшлося не про звичайне створення обкладинки та кількох графічних матеріалів для соціальних мереж. Замовлення передбачало розробку повної візуальної ідентичності, системи рекламних матеріалів, оформлення наступних епізодів і співпрацю з автором, відповідальним за концепцію та реалізацію проєкту. Робота мала тривати кілька місяців, а її бюджет був настільки пристойним, що я не могла вдавати, ніби він мене не вразив.

Була лише одна проблема.

Автор жив у Вроцлаві.

Я перечитала повідомлення ще раз, затримавши погляд на імені: Флоріан Врона. Я вже зустрічала його в короткому описі проєкту, але нічого особливого про нього сказати не могла. Я не мала звички детально перевіряти кожну людину, з якою потенційно могла співпрацювати. Воліла спочатку побачити, як вона спілкується в професійних питаннях. Зазвичай це розповідало мені більше, ніж ретельно підготовлені профілі в інтернеті.

Я відкрила вкладення. Усередині знайшла графік роботи, попередній опис концепції та посилання на демонстраційний запис. Надягнула навушники, натиснула відтворення й потягнулася по каву.

Спочатку почула кілька секунд тиші, а потім характерний шелест паперу, який хтось перегортав.

— Є місця, які залишаються з людиною набагато довше, ніж люди, з якими вона їх відвідувала.

Голос був спокійний, низький, без радійної награності. У ньому було щось таке, що змушувало хотіти слухати далі, навіть якщо сказане речення не обіцяло жодного несподіваного повороту. Флоріан говорив чітко, але не механічно. Час від часу робив короткі паузи, ніби дозволяв слухачеві самостійно додумати решту.

Я перемотала запис на початок і прослухала цей фрагмент ще раз.

Я не збиралася робити висновки про людину лише на підставі її голосу. Проте професійна звичка звертати увагу на деталі нікуди не зникала, і цей голос був однією з них. Він пасував проєкту, хоча й не в очевидний спосіб. Флоріан нічого не намагався продати. Не домагався уваги. Він просто її отримував.

Наприкінці запису з'явилася коротка технічна інформація, а відразу після неї — його власний коментар.

— Якщо ми працюватимемо над цим разом, мені важливо, щоб ми не вирішували все через екран. Я розумію, що так зручніше, але деякі речі краще обговорювати за одним столом.

Я зняла навушники.

Саме цього я й не хотіла. Не ще однієї співпраці, у якій слово «гнучкість» означало, що це я маю бути доступною будь-де й будь-коли. Я не хотіла проводити половину місяця в потягах, переносити терміни інших клієнтів або пояснювати, чому не можу приїхати до Вроцлава на зустріч, яку так само добре можна було б провести онлайн.

Я відкрила календар. Найближчі тижні вже були заповнені зустрічами та дедлайнами, які я обрала сама. У п’ятницю мала зустрітися з друкарнею, наступного тижня — презентувати проєкт новому клієнтові, а ще за два тижні хотіла нарешті присвятити цілі вихідні підготовці власного портфоліо. Кожен із цих пунктів був частиною плану, який коштував мені чимало зусиль.

Я не збиралася відмовлятися від нього заради одного привабливого замовлення.

І все ж я не закрила пропозицію.

Я повернулася до запису й почала аналізувати, як Флоріан будував оповідь. Деякі фрагменти були чудовими, інші потребували рішучого редагування. Він добре відчував ритм, але часом надто довго затримувався на одному образі. Йому не бракувало ідей. Йому бракувало людини, яка могла б надати їм цілісної форми.

А це я вміла робити.

Опівдні я відповіла на повідомлення, запропонувавши коротку онлайн-розмову. Зазначила, що можу відповідати за всю візуальну ідентичність, але хочу узгодити обсяг обов’язків, спосіб ухвалення рішень і реалістичний графік зустрічей. Також додала, що моя студія розташована в Гданську й на час проєкту я не планую змінювати місце роботи.

Надіславши повідомлення, я відчула, що зберегла всі важливі для себе межі.

Відповідь надійшла швидше, ніж я очікувала.

«Доброго дня, пані Офеліє. Дякую за конкретне повідомлення. Я погоджуюся щодо обсягу роботи та графіка. Однак хотів би, щоб ми почали з особистої

зустрічі. Можу запропонувати середу у Вроцлаві. Розумію, що це означає подорож, але хотів би показати вам дещо, що неможливо належним чином представити у вкладенні. Флоріан».

Я двічі перечитала останнє речення.

Дещо, що неможливо належним чином представити у вкладенні.

Мені хотілося відповісти, що практично все можна представити у вкладенні, якщо хтось докладе до цього достатньо зусиль. Натомість я відсунула ноутбук і підійшла до вікна. На вулиці люди розминалися під парасолями. Одні поспішали, інші зупинялися біля переходу, перевіряючи телефони. Гданськ мав вигляд міста, яке не збиралося ні перед ким вибачатися за погоду.

Я подумала про Вроцлав. Про вокзали, пересадки, години, проведені в потязі, і про те, як легко можна втратити цілий день заради зустрічі, яка мала тривати сорок хвилин.

А потім згадала голос із запису.

Я не знала, чому саме ця фраза поверталася до мене частіше, ніж решта. Можливо, тому, що я сама вже давно намагалася відокремлювати місця від людей. Переконувала себе, що можна мати власне життя, власний простір і власні правила, залишаючись водночас відкритою до нового досвіду. Та відкритість для мене не означала згоди на постійне пересування власних меж.

Я повернулася до письмового столу й ще раз поглянула на повідомлення.

Відповіла коротко: «Середа підходить. Будь ласка, надішліть час і адресу».

Це не було заявою про те, що проєкт уже належить мені. Це також не було обіцянкою підпорядкувати йому свій календар. Це мала бути лише одна зустріч. Одна подорож. Одна людина, яку я досі знала тільки за ім'ям і голосом.

Коли я закривала ноутбук, телефон завібрував. Нове повідомлення від Флоріана містило лише час, адресу студії звукозапису та короткий допис:

«Постараюся зробити так, щоб ваша поїздка була варта витраченого часу».

Я усміхнулася, хоча не була впевнена, що мене більше розсмішило: його самовпевненість чи те, що я почала замислюватися, яким він буде, коли перестане говорити в мікрофон.

За вікном усе ще падав дощ, а на моєму столі лежав календар із чітко розписаним планом на найближчі місяці. Усе мало своє місце, термін і обґрунтування. Я знала, куди їду, заради чого працюю і чим не збираюся поступатися.

Я не знала лише одного: чому думка про середу у Вроцлаві почала займати в моїй голові набагато більше місця, ніж мала б.

І чи зумію я розпізнати момент, коли звичайної професійної цікавості вже не вистачатиме як причини, щоб знову повертатися до когось.

Розділ 1 - Людина по той бік голосу

Вроцлав, середа, 10:42.

Потяг прибув на Головний вокзал із семихвилинним запізненням, що я визнала помірно вдалим початком дня. Я не любила подорожей, причину яких не могла вмістити в одне речення. Ця мала бути діловою зустріччю, тож теоретично нічого складного в ній не було. Я приїхала, щоб познайомитися з клієнтом, переглянути матеріали й оцінити, чи варто приймати замовлення. Увечері мала повернутися до Гданська. Наступного дня планувала працювати за власним столом, із кавою, смак якої добре знала, і без потреби перевіряти розклад потягів.

За останні двадцять хвилин подорожі я встигла тричі переглянути повідомлення від Флоріана. Їх було небагато. Адреса студії, номер телефону та коротка інформація про те, що він чекатиме біля входу. Жодних додаткових інструкцій, жодного надмірного ентузіазму. Останнє повідомлення надійшло ще вранці.

«Якщо у вас виникнуть труднощі з пошуком будівлі, будь ласка, зателефонуйте. Вхід трохи непримітний».

Непримітний вхід не здавався мені особливим випробуванням. Значно більше мене цікавило те, що я знайду за ним.

Студія розташовувалася в відреставрованому кам'яному будинку неподалік від Надодже. У будівлі були високі вікна, масивні двері та сходова клітка зі старими дерев'яними поручнями, які вирішили зберегти. На домофоні висіла невелика табличка з назвою студії. Я зупинилася перед нею, перевірила адресу й натиснула потрібну кнопку.

— Так?

Я відразу впізнала голос.

— Офелія Крук. Ми домовилися на десяту сорок п'ять.

— Звичайно. Уже відчиняю.

Двері відчинилися з коротким клацанням замка. Я зайшла всередину й зняла пальто лише на проміжному майданчику сходів, де на мене чекав чоловік, прихилившись плечем до стіни. Він зовсім не виглядав людиною, яка збиралася влаштовувати офіційне привітання. На ньому були темні штани й сіра сорочка із засуканими рукавами. Темне волосся лежало недбало, ніби він кілька разів проводив по ньому долонею, намагаючись привести до ладу без особливого переконання. Він був вищим, ніж я уявляла, слухаючи його голос, а вираз обличчя було важко назвати непривітним. Радше уважним. Наче він волів спочатку з'ясувати, з ким розмовляє, і лише потім вирішувати, що сказати.

— Флоріан Врона, — представився він, простягаючи руку.

— Офелія Крук.

Його рукостискання було впевненим, але без демонстративності. Я також помітила, що він не намагався затягнути привітання чи забрати мою сумку.

— Подорож минула без проблем?

— Майже. Я сиділа навпроти чоловіка, який усю дорогу дивився фільм без навушників.

— У такому разі мені залишається вам поспівчувати.

— Не потрібно. Я витримала. Сподіваюся лише, що у вашій студії кращі акустичні умови.

Він ледь усміхнувся.

— Саме тому я й запросив вас сюди.

Він провів мене на перший поверх. Студія складалася з двох приміщень, з'єднаних широким проходом. Перше було невеликим офісом із великим столом, двома моніторами та стелажем, заповненим книжками. У другому розташовувалося обладнання для запису. На стінах були встановлені темні акустичні панелі, а перед мікрофоном стояло крісло з помітно потертими підлокітниками. Тут не панував надмірний порядок, але й хаосу не було. Кабелі були акуратно зібрані, обладнання підписане, а на столі лежали матеріали, підготовлені спеціально для зустрічі.

— Може, кави? — запитав Флоріан.

— Із задоволенням.

— Чорної чи з молоком?

— Чорної.

— Добре. Принаймні одне рішення ми вже ухвалили.

Я не відразу відповіла. Помітила, що він говорив майже так само, як на записі. Спокійно, неквапливо, але наживо його голос мав більше відтінків. Він не був таким рівним, як здавалося через навушники. Коли Флоріан усміхався, деякі слова звучали тепліше.

Я сіла за стіл і дістала блокнот. Не збиралася дозволяти приємному голосу замінити професійну оцінку проєкту.

Флоріан поставив переді мною чашку, а потім увімкнув екран.

— Почнімо з того, що ви вже чули. Робоча назва серії — «Місця, що залишаються». Я хочу розповідати про

простори, які мають значення для людей. Не лише про будівлі чи вулиці, а й про те, із чим людина їх пов'язує. Про рішення, повернення, від'їзди та речі, які неможливо забрати із собою.

— Тобто особистий репортаж?

— Частково. Я не хочу створювати класичний репортаж. Мене більше цікавлять історії, які починаються з місця, а закінчуються людиною.

— А хто буде головним героєм?

— Люди, яких я запрошуватиму. Не знаменитості. Не експерти з усього на світі. Люди, яким є що розповісти і які здатні висловити це власними словами.

Він посунув до мене кілька роздрукованих сторінок. Там були короткі описи потенційних епізодів, фрагменти розмов і нотатки щодо звукового оформлення. Я переглянула першу сторінку, потім другу. Ідея мала потенціал, але форма потребувала роботи. У деяких місцях Флоріан використовував забагато метафор, в інших залишав інформацію без необхідного контексту. І все ж тексти мали характер. Вони не виглядали матеріалами, підготовленими виключно для того, щоб справити гарне враження під час презентації.

— Вам потрібна ідентичність, яка відповідатиме змісту, але не ілюструватиме його буквально, — сказала я.

— Саме так.

— Я не пропонуватиму шпильки на мапі, звукові хвилі чи силуети міст.

— Чудово.

Я підвела погляд.

— І все?

— Я сподівався, що ви саме це скажете.

— Тобто ви запросили мене, щоб почути, як я відкидаю ваші ідеї?

— Ні. Я запросив вас, бо бачив ваше портфоліо. Мені подобається, як ви створюєте візуальні системи. Але я не збираюся вдавати, що знаю, який вигляд має мати ця серія. Якби знав, мені не була б потрібна дизайнерка.

Це була розумна відповідь. І дещо обеззброююча.

Я відкрила наступну сторінку.

— Тоді скажіть, чого ви очікуєте. Не з погляду естетики, а з погляду результату.

Флоріан поклав долоні на стіл.

— Хочу, щоб людина, побачивши обкладинку епізоду, відчула, що за нею стоїть справжня історія. Не хочу продавати ностальгію в красивій упаковці. Також не хочу вдавати, що кожен спогад прекрасний. Деякі місця нагадують людям про речі, до яких вони не хотіли б повертатися.

— Оце вже набагато цікавіше.

— Чому?

— Тому що ви принаймні не намагаєтеся перетворити все на листівку.

Він подивився на мене з помітною зацікавленістю.

— А ви любите листівки?

— Люблю, коли людина розуміє, що зображення не обов'язково має бути красивим, щоб бути правдивим.

Він на мить замовк, а потім посунув до мене планшет.

— У такому разі я хотів би, щоб ви почули ще дещо.

На екрані він відкрив папку із записами. Це були не готові епізоди, а фрагменти розмов, проведених під час попередніх зустрічей. Флоріан вибрав кілька коротких файлів. У першому жінка розповідала про квартиру, яку продала після смерті матері. Другий містив розмову з чоловіком, який тридцять років тримав невелику майстерню з ремонту годинників. Третім був запис із порожнього вокзалу, де було чути коліщатка валіз, оголошення та кроки.

Я слухала, не перебиваючи. Флоріан не дивився на мене весь цей час. Він стежив за рівнем звуку на моніторі й робив короткі нотатки, ніби хотів, щоб я почула матеріал без додаткових коментарів.

У певний момент він зупинив запис.

— Що думаєте?

— Що вам не потрібно розповідати все.

Він підняв брови.

— Перепрошую?

— У другому фрагменті жінка каже, що не пам'ятає, коли востаннє заходила до тієї квартири. Потім кілька секунд чути лише її дихання. А ви під час монтажу відразу додаєте коментар, який пояснює, що вона відчуває. Цього не потрібно робити. Слухач уже все зрозумів.

Флоріан уважніше подивився на мене.

— Згоден.

— Справді?

— Так. Це одна з речей, які я сам хотів виправити.

— Тоді чому ви цього не зробили?

— Бо не впевнений, чи повинен сам ухвалювати всі рішення щодо матеріалу, коли починаю співпрацювати з іншою людиною.

Я відкинулася на спинку крісла.

— Звучить розумно, але це також може бути зручним способом уникнути відповідальності.

Він не образився. Навпаки, кутик його губ піднявся в усмішці.

— Ви завжди так швидко оцінюєте людей?

— Лише тоді, коли вони самі надають мені достатньо матеріалу.

— Доведеться бути обережнішим.

— Достатньо говорити прямо.

Наступні кілька десятків хвилин ми обговорювали концепцію проєкту. Я показала йому кілька прикладів зі свого портфоліо, пояснюючи, чому в одних роботах використовувала типографіку як головний елемент, а в інших будувала ідентичність навколо фотографій та характерної композиції. Флоріан ставив запитання, які не були поверхневими. Він хотів знати, чому я обрала конкретне рішення, які воно мало обмеження і чи можна застосувати його в різних форматах.

Мені подобалося, що він не намагався вдавати експерта з моєї роботи.

Натомість мені не подобалося, що час від часу він знову повертався до своєї умови щодо особистих зустрічей.

— Я не збираюся приїжджати до Вроцлава щотижня, — нарешті сказала я.

— Я цього й не просив.

— Але ви говорите про регулярні зустрічі в студії.

— Тому що записи відбуватимуться тут. Я хотів би, щоб принаймні на важливих етапах проєкту ви були на місці.

— Я можу працювати із записами. Можу надсилати проєкти, обговорювати їх під час відеоконференцій і приїжджати тоді, коли це справді буде необхідно. Мені не потрібно сидіти поруч із вами, щоб добре виконувати свою роботу.

— Я не стверджую, що вам це потрібно.

— Тоді звідки ця умова?

Флоріан відсунув планшет і на мить подивився на екран, де застигла звукова хвиля.

— Тому що під час записів трапляються речі, які неможливо передбачити. Хтось приносить фотографію, змінює тему, показує якийсь предмет або розповідає те, чого не було в плані. Іноді саме з цього народжується найкращий фрагмент епізоду. Я хотів би, щоб візуальна ідентичність мала зв'язок із тим, що ми справді робимо, а не лише з моїми описами постфактум.

— Я можу зрозуміти таку потребу. Але це не означає, що я працюватиму в режимі постійної готовності.

— Я цього не очікую.

— Добре, бо я не частина вашої студії. У мене власна майстерня й інші клієнти.

— Я знаю.

— І все ж ви хочете, щоб я була тут.

— Я хочу мати поруч людину, яка розуміє проєкт. Не когось, хто просто виконує список завдань.

Він сказав це не так, ніби намагався переконати мене будь-якою ціною. Радше так, наче вважав це чимось цілком очевидним. Чомусь саме через це я перестала шукати негайну відповідь.

Я подивилася на матеріали. У них було щось таке, чого я не могла ігнорувати. Історії не були впорядковані за очевидним принципом, але мали спільний настрій. Йшлося не про місця, а про те, що люди залишали в них, навіть коли фізично йшли звідти. Я могла створити для цього проєкту ідентичність, яка не вдавала б, ніби все можна вмістити в одне визначення.

— Мені потрібен повний доступ до матеріалів, — сказала я. — Не лише до тих фрагментів, які ви вважаєте готовими. Хочу побачити сирі записи, нотатки та структуру епізодів.

— Звичайно.

— І я не ухвалюватиму рішень, спираючись лише на ваш смак. Я пропонуватиму рішення, аргументуватиму їх і очікуватиму, що ви оцінюватимете їх у контексті всього проєкту.

— Мене це влаштовує.

— Я ще не закінчила. Також не хочу, щоб кожна зміна концепції автоматично означала ще один раунд роботи без додаткового узгодження обсягу.

— Розумію.

Я закрила блокнот.

— Тоді нам є про що говорити.

Цього разу Флоріан усміхнувся виразніше.

— Мабуть, це найкраща новина, яку я сьогодні почув.

Я не відповіла. Натомість повернулася до одного із записів. Хотіла ще раз почути фрагмент із порожнім вокзалом. На тлі оголошень хтось коротко засміявся, а потім потяг, що від'їжджав, заглушив решту звуків.

— Це не повинно бути просто фоном, — сказала я.

— Що саме?

— Оцей момент. Сміх, а потім потяг. У ньому більше, ніж у всьому вашому описі.

Флоріан нахилився до екрана. Він не торкнувся моєї руки й не спробував забрати планшет. Просто посунувся ближче, щоб краще бачити виділений фрагмент.

— Ви маєте рацію.

— Не кажіть цього надто часто. Я звикну.

— Небезпечна перспектива.

Ми на коротку мить зустрілися поглядами. Не сталося нічого, що можна було б назвати особливим. Жодного жесту, який вимагав би тлумачення. І все ж уперше я подумала, що Флоріан може бути цікавішим, ніж випливало з його професійного профілю.

Коли зустріч завершилася, ми не підписали договір і не визначили остаточну ціну. Я забрала нотатки, скопіювала матеріали на власний диск і попросила надіслати файли, яких бракувало. Флоріан провів мене до дверей.

— Дякую, що приїхали, — сказав він.

— Дякую, що показали матеріали. Тепер я принаймні знаю, із чим маю справу.

— І яке ваше рішення?

— Я ще нічого не вирішила.

— Розумію.

— Але не виключаю співпраці.

— Це більше, ніж я мав сьогодні вранці.

Я одягла пальто й поправила ремінець сумки.

— Не радійте завчасно. Я все ще не збираюся переїжджати до Вроцлава.

— Я не пропонував вам переїжджати.

— Поки що.

Він тихо засміявся.

— До побачення, пані Офеліє.

— До побачення, пане Флоріане.

Вийшовши на вулицю, я дістала телефон і перевірила час. У мене залишалося достатньо часу, щоб щось з'їсти перед поверненням на вокзал. Я мала б відчувати задоволення від того, що зустріч пройшла за планом. Натомість думала про одне речення, яке він сказав за столом: що не хоче людину, яка просто виконує список завдань, а шукає когось, хто розуміє проєкт.

Я ще не знала, чи був це комплімент, чи передвісник складної співпраці.

Але точно знала, що не даремно приїхала до Вроцлава.

Розділ 2 - Перш ніж домовитися про правила

Я не повернулася на вокзал одразу.

Вийшовши зі студії, я пройшла кілька вулиць у пошуках місця, де могла б спокійно переглянути нотатки й перекусити перед дорогою. Вроцлав був мені достатньо знайомий, щоб я не почувалася тут зовсім чужою, але недостатньо, щоб мати власні улюблені місця. Я вибрала невелику кав'ярню на бічній вулиці. Усередині пахло свіжозмеленою кавою та корицею, а біля вікна стояли два вільні столики. Я замовила чай і сендвіч, а потім розклала матеріали на столі.

З професійного погляду я оцінила зустріч добре. Флоріан знав свій проєкт, розумів його обмеження й не намагався нав'язувати мені готові рішення. Однак він звик працювати у власному ритмі, а його очікування щодо моєї присутності в студії потребували уточнення. Я не збиралася приймати замовлення, у якому кожну зустріч довелося б обговорювати заново.

Я почала записувати можливі етапи співпраці. Перший — аналіз матеріалів і розробка візуального напряму. Другий — презентація двох концепцій. Третій — вибір однієї з них і підготовка системи. Потім адаптації, шаблони, обкладинки епізодів і рекламні матеріали. Усе можна було розпланувати так, щоб мені не доводилося постійно бути присутньою в іншому місті.

Телефон завібрував.

Флоріан: «Сподіваюся, ви не втекли відразу на вокзал. Хотів би запропонувати ще одну розмову, цього разу без

монітора між нами. Якщо маєте час, запрошую на пізній обід».

Я прочитала повідомлення й відклала ручку.

У ньому не було нічого недоречного. Зустріч стосувалася співпраці, а спільний обід міг бути звичайним способом продовжити розмову. І все ж я відчувала різницю між запрошенням до студії та тим, яке щойно отримала. Той час був присвячений проєкту. Тут Флоріан пропонував зустріч, під час якої нам не обов'язково було сидіти навпроти тих самих документів.

Я відповіла, що можу приділити йому годину.

«Знаю одне місце неподалік. Надішлю адресу».

Не минуло й п'яти хвилин, як я отримала геолокацію. Ресторан розташовувався за кілька хвилин ходьби від кав'ярні, тож я розрахувалася за замовлення й сховала нотатки до сумки.

Флоріан чекав біля входу. Цього разу рукави його сорочки не були засукані. Він одягнув темний піджак, але виглядав менш офіційно, ніж можна було очікувати від такого вбрання. В одній руці тримав телефон, іншу засунув у кишеню.

— Я вже встиг подумати, що ви передумали.

— У мене не було причин.

— Це гарна новина.

— Не робіть надто далекосяжних висновків. У мене просто є година.

— Постараюся поводитися відповідно.

Усередині було тихо. Ми вибрали столик біля стіни, подалі від входу. Флоріан замовив воду й каву, а я

вирішила взяти пасту з овочами. Перші кілька хвилин ми розмовляли про дорогу та погоду. Лише коли офіціант приніс замовлення, Флоріан відклав телефон і подивився на мене.

— Хотів би запитати про одну річ. Ви справді не любите працювати з людьми особисто чи просто не любите, коли хтось очікує, що ви будете доступні на кожен виклик?

Я не очікувала такого запитання.

— Друге.

— Я так і подумав.

— Чому?

— Під час зустрічі ви кілька разів говорили про власну майстерню. Не так, як люди розповідають про своє робоче місце. Радше як про щось, чого не збираються віддавати.

Я на мить почала обертати виделку між пальцями.

— Мені знадобилося багато часу, щоб побудувати те, що я маю. Раніше я працювала в агенції, де кожен проєкт мав п'ятьох власників і жодної відповідальної людини. Можна було три дні працювати над концепцією, а потім отримати повідомлення, що хтось передумав, бо його знайомому інший колір здавався сучаснішим.

— Звучить знайомо.

— Коли я почала працювати на себе, то пообіцяла, що більше не будуватиму кар'єру навколо чужих забаганок. Я можу співпрацювати, можу змінювати напрям, можу навіть визнати, що хтось має кращу ідею. Але не хочу, щоб моя доступність сприймалася як щось само собою зрозуміле.

Флоріан кивнув.

— Я розумію це набагато краще, ніж ви думаєте.

— Ви теж працювали в агенції?

— Ні. Але кілька років я працював над проєктами, у яких усе залежало від того, чи зможу я опинитися в потрібному місці в потрібний час. Згодом почав відчувати, що моє життя складається з чужих дедлайнів.

— І тому ви створили власну студію?

— Зокрема. Я хотів мати вплив на те, чим займаюся і з ким розмовляю. Щоправда, у власної справи є один недолік: коли щось іде не так, немає на кого перекласти відповідальність.

— Це принаймні звучить чесно.

— Не завжди я цьому радий.

Я усміхнулася, і він відповів схожим жестом. У ньому було щось, що починало мені подобатися. Він не намагався представити власні рішення як суцільну низку успіхів. Говорив про них без зайвої скромності, але й без потреби доводити, що тримав усе під контролем.

— Повернімося до проєкту, — сказала я, дістаючи блокнот. — У мене є кілька пропозицій щодо організації роботи.

— Слухаю.

Я представила йому попередній поділ на етапи. Запропонувала виділити перші два тижні на аналіз записів, обговорення цільової аудиторії та розробку візуального напряму. Потім я підготувала б дві концепції, з яких ми обрали б одну. Після затвердження перейшли б до створення системи ідентичності, яку можна було б розвивати з кожним наступним епізодом, не розробляючи все щоразу з нуля.